

ОГЛЯД
ЗАКОНОДАВСТВА
ТА СУДОВОЇ
ПРАКТИКИ

ЗМІНИ
У ЗАКОНАХ

Січень 2021 р.

СУДОВА
ПРАКТИКА

АНАЛІТИКА

АКТУАЛЬНІ
ПИТАННЯ

У ВИПУСКУ:

У випуску:	2
ДЛЯ ВСІХ	3
Об'єднану звітність із ПДФО та ЄСВ уперше подають за I квартал 2021 року	3
На заміну КОАТУУ прийшов Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад	3
Роботодавці вперше звітують Держстату про борги із зарплати за січень 2021 року	3
Для платників єдиного податку оновили форми звітів	4
Мінфін видав нові Узагальнюючі податкові консультації	4
РОЗ'ЯСНЕННЯ ДЕРЖОРГАНІВ	5
Податок на прибуток	5
Амортизація в період простою	5
Котирувальні ціни — перелік від ДПС	5
Прискорена амортизація лише для великодохідників	5
Чи можна провести прискорену амортизацію для б/в авто, придбаного після 01.01.2020	6
Платники податку на прибуток уточнюють декларацію за новою формою подають з 01.04.2021	6
ПДВ	7
Один аванс за декількома договорами — заповнення податкових накладних	7
У разі зміни району ПДВ-перереєстрацію не проводять	7
Трудові відносини	8
Чи можуть бути змінені умови оплати праці у зв'язку зі зменшенням обсягів виробництва під час карантину	8
Що потрібно для переходу на електронні трудові книжки	8
Чи оплачують повноцінно лікарняний працівнику, який звільняється	8
Практичні поради експертів KEYNAS GROUP - Перевірки Держпраці 2021: що і як	9
Інше	10
Звіти про працевлаштування осіб з інвалідністю за новою формою подають до 1 березня	10
Інструкцію з нарахування та сплати ЄСВ оновили	10
СУДОВА ПРАКТИКА	10
Щорічна відпустка продовжується на дні лікарняного без заяви працівника	10
Нова позиція Верховного Суду щодо внесення змін до митної декларації	11

ДЛЯ ВСІХ

Об'єднану звітність із ПДФО та ЄСВ уперше подають за I квартал 2021 року

Починаючи із звітного періоду I квартал 2021 року платники податків подаватимуть об'єднану форму із ПДФО, військового збору та ЄСВ.

Наказом Мінфіну від 15.12.2020р. №773 у новій редакції викладено податковий розрахунок за ф. № 1ДФ, який фактично поглинув таблиці Звіту з ЄСВ. Наказ набирає чинності з 01 січня 2021 року, але не раніше дня його офіційного опублікування.

Оновлена форма отримала назву «Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску».

Такий Розрахунок подається окремо за кожний квартал (податковий період) з розбивкою по місяцях звітного кварталу протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу. Окремий Розрахунок за календарний рік не подається.

Розрахунок складається із:

- заголовної частини;
- додатку 1 "Відомості про нарахування заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) застрахованим особам";
- додатку 2, який формується та подається лише районними (міськими) управліннями праці та соціального захисту населення;
- додатку 3 "Відомості про осіб, які проходять строкову військову службу";
- додатку 4 "Відомості про суми нарахованого доходу, утриманого та сплаченого податку на доходи фізичних осіб та військового збору";
- додатку 5 "Відомості про трудові відносини осіб та період проходження військової служби";
- додаток 6 "Відомості про наявність підстав для обліку стажу окремим категоріям осіб відповідно до законодавства".

наказ Мінфіну України від 15.12.2020р. №773

На заміну КОАТУУ прийшов Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

Мінрегіон наказом від 26.11.2020 р. № 290 затвердив Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад. Він прийшов на заміну відомому всім бухгалтерам КОАТУУ.

Тож тепер при заповненні звітності треба буде проставляти в ній коди територіальних одиниць саме з нового Кодифікатора.

Посилання на Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1114-2020-%D0%BF#Text>

Роботодавці вперше звітують Держстату про борги із зарплати за січень 2021 року

Починаючи зі звіту за січень 2021 року Держстату подається нова форма статзвітності — № 3-борг (місячна) "Звіт про заборгованість з оплати праці". Затвердили її, а також видали роз'яснення Держстату від 12.08.2020р. №19.1.2-12/23-20 щодо форми державного статистичного спостереження № 3-борг (місячна).

Звітувати за такою формою статзвітності доведеться юрособам відповідно до затвердженої методології.

Подати форму № 3-борг за січень 2021 року треба не пізніше 8 лютого 2021 року.

Однак звітують за формою № 3-борг не лише роботодавці з наявними боргами по зарплаті. В Розділі 1 "Інформація про відсутність заборгованості з оплати праці" міститься рядок "На підприємстві (установі, організації) відсутня заборгованість з виплати заробітної плати та з виплат у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю (якщо у графі 1 є позначка "V", то звіт далі не заповнюється)".

Показники форми № 3-борг включають дані щодо юросіб про суми невиплачених нарахувань з оплати праці, кількість працівників, яким заборгували ці виплати, про суми невиплаченої допомоги з тимчасової втрати працездатності.

Також форма № 3-борг містить пояснення щодо основної причини відхилення суми заборгованості за розрахунками з оплати

праці більше чи менше 25% порівняно з попереднім періодом.

Звіт за формою № 3-борг можна подавати в електронній формі, адже Держстат збільшив кількість звітів, які подаються в електронній формі у 2021 році.

наказ Держстату України від 21.07.2020р. №222

Для платників єдиного податку оновили форми звітів

Головне управління ДПС у Тернопільській області повідомляє, що Міністерство фінансів наказом №752 виклало у нових редакціях форми:

- податкової декларації платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця;
- податкової декларації платника єдиного податку четвертої групи.

Вищевказаним документом встановлено, що оновлена звітність вперше подається за податковій звітній періоду 2021 року.

Нагадаємо, що податкові «канікули» та карантинні виплати ФОПам не звільняють підприємців від обов'язкового подання звітності. Нові форми затверджено у зв'язку з введенням з 2021 року єдиної звітності з єдиного податку та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Зокрема, змінами запроваджено окремий Додаток 1 «Відомості про суми нарахованого доходу застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску».

Наказ Міністерство фінансів України від 09.12.2020р. №752 «Про внесення змін до наказу Міністерства фінансів України від 19 червня 2015 року № 578»

Мінфін видав нові Узагальнюючі податкові консультації

Наказом №22 затверджено Консультацію щодо застосування окремих положень підпункту 14.1.159 пункту 14.1 статті 14 та пункту 140.2 статті 140 Податкового кодексу України.

Консультацію видано з метою усунення різнотлумачення при застосуванні положень вищезазначених пунктів Податкового кодексу України, які містять посилання на «фінансові установи та компанії, що займаються виключно лізинговою діяльністю», або «фінансові

установи та компанії, що провадять виключно лізингову діяльність».

Узагальнююча податкова консультація визначає, що застосування словосполучення «для фінансових установ та компаній, що займаються виключно лізинговою діяльністю», «для фінансових установ та компаній, що провадять виключно лізингову діяльність» та «до фінансових установ та компаній, що займаються виключно лізинговою діяльністю» слід розуміти таким чином, що ці словосполучення містять посилання на дві окремі групи суб'єктів, які зазначено нижче:

- фінансові установи;
- компанії, що займаються виключно лізинговою діяльністю.

Іншим наказом №23 затверджено Узагальнюючу податкову консультацію щодо перебування у Реєстрі неприбуткових установ та організацій комунальних некомерційних підприємств, які передають в оренду закріплене за ними майно.

Цією консультацією надано роз'яснення щодо впливу порядку розрахунків між орендарем, орендодавцем (балансоутримувачем) та власником майна на дотримання комунальним некомерційним підприємством вимоги статті 133 Податкового кодексу України щодо перебування комунального некомерційного підприємства у Реєстрі неприбуткових установ та організацій.

Узагальнююча податкова консультація визначає, що у разі, коли відповідно до договору оренди комунального майна орендар самостійно розподіляє кожний черговий платіж за оренду майна і спрямовує відповідні частини орендної плати безпосередньо комунальному некомерційному підприємству (балансоутримувачу) та до бюджету територіальної громади, а комунальне некомерційне підприємство, в свою чергу, у складі своїх доходів для цілей бухгалтерського обліку відображає одержану від орендаря частину орендної плати, яку в повному обсязі використовує для фінансування видатків на своє утримання, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами, такий порядок розрахунків не є розподілом доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників) такого підприємства. При цьому мають дотримуватися інші вимоги підпунктів 133.4.1 та

133.4.2 пункту 133.4 статті 133 Кодексу щодо перебування такого комунального некомерційного підприємства у Реєстрі неприбуткових установ та організацій.

Роз'яснення цих питань усуне неоднозначне трактування окремих норм податкового законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.

Також наказом Мінфіну затверджено Узагальнюючу податкову консультацію щодо окремих питань оподаткування податком на додану вартість (ПДВ) операцій з постачання програмної продукції.

Консультація надає відповідь на запитання чи звільнитимуться від оподаткування ПДВ операції з постачання різних видів програмної продукції.

Зокрема, роз'яснено, що операції з постачання результатів комп'ютерного програмування у вигляді інтернет-сайтів та/або онлайн-сервісів та доступу до них, у разі передачі замовнику майнових прав інтелектуальної власності на такі об'єкти, звільнитимуться від оподаткування ПДВ.

Наказ Мінфіну України від 19.01.2021р. №23, Наказ Мінфіну України від 19.01.2021р. №22 та Наказ Мінфіну України від 31.12.2020р. №842 - <https://mof.gov.ua/uk/set-of-summarizing-tax-consultations>

РОЗ'ЯСНЕННЯ ДЕРЖОРГАНІВ

Податок на прибуток

Амортизація в період простою

Податківці зауважують, якщо виробничі необоротні активи призначені для використання у господарській діяльності платника податку і нарахування амортизації таких активів у бухгалтерському обліку протягом періоду короткострокового простою (відсутності господарської діяльності) не припиняється, то такі основні засоби будуть амортизуватись у податковому обліку.

У разі якщо виробничі необоротні активи, які призначені для використання в господарській діяльності платника податку, виведені з експлуатації у зв'язку з

короткостроковим простоєм в поточному місяці та введення їх в експлуатацію відбулося у тому ж місяці, то в податковому обліку і в бухгалтерському обліку не припиняється нарахування амортизації на них за цей період.

Принагідно у відомстві нагадали загальні «амортизаційні» положення. Зокрема про різниці, які виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів.

ІПК ДПС від 18.12.2020р. №5261/ІПК/04-36-04-01-15

Котирувальні ціни — перелік від ДПС

ДПС розробила та доводить до відома і використання в роботі платниками податків - учасниками контрольованих операцій з сировинними товарами Рекомендований (невиключний) перелік джерел інформації для отримання котирувальних цін.

Зазначений перелік розроблено на виконання вимог абз.7 пп.39.3.3.4 ПКУ та застосовується з урахуванням вимог пп.39.2.2 ПКУ.

Ознайомитися з ним можна на вебпорталі ДПС у розділах «Діяльність > Трансфертне ціноутворення» та «Довідники, реєстри, переліки > Переліки».

сайт ДПСУ - <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/447112.html>

Прискорена амортизація лише для великодохідників

У зв'язку із запровадженням Законом №466 нових правил прискореної амортизації до податківців звертаються із запитом про застосування цих положень на практиці.

Наприклад, підприємство створене у 2019 року та річний дохід платника не перевищував двадцять мільйонів гривень, тож за підсумками 2019 року платником прийнято рішення щодо незастосування коригувань фінансового результату.

Чи буде правомірним «прискорення» амортизації для автомобіля, який було придбано у вересні 2020 року та чи виникне необхідність визначення різниць до декларації з податку на прибуток у 2020 – 2022 роках у разі застосування прискореної амортизації автомобіля протягом двох років, враховуючи припущення, що річний дохід не перевищить

сорок мільйонів гривень за підсумками наступних років?

На це податківці зауважують – застосування прискореної амортизації автомобіля не здійснюється платником, який не застосовує різниці.

Принагідно у відомстві нагадують - платники податку на прибуток мають право під час розрахунку амортизації щодо основних засобів четвертої групи (машини та обладнання) та п'ятої групи, а також третьої групи (передавальні пристрої) та дев'ятої групи використовувати мінімально допустимі строки два та п'ять років відповідно.

При цьому, робити це вони можуть незалежно від строків амортизації, визначених у бухгалтерському обліку та щодо основних засобів, введених в експлуатацію у першому кварталі 2020 року.

Головне, дотримання щодо таких основних засобів ключових вимог:

- цілковита новітність (не були у використанні);
- введення в експлуатацію платником податків в межах одного з податкових (звітних) періодів з 1 січня 2020 року до 31 грудня 2030 року;
- використання у власній господарській діяльності;
- заборона продавати або надавати в оренду іншим особам (крім платників податків, основним видом діяльності яких є послуги з надання в оренду майна).

[ІПК ДПС від 18.12.2020р. №5246/ІПК/99-00-05-05-02-06](#)

Чи можна провести прискорену амортизацію для б/в авто, придбаного після 01.01.2020

В ДПС звернулась із запитом ТОВ, платник податку на прибуток, яке надає в оперативний лізинг авто, як нові так і бувшого використання. Усі авто перебувають на обліку як основні засоби та амортизуються відповідно до строків, встановлених у бухгалтерському обліку та мінімально допустимих строків у податковому обліку (5 років). Інколи трапляються і випадки, коли авто повертають достроково у стані непридатному для подальшого використання (після ДТП). В такому випадку ТОВ визнає уцінку автомобіля

до вартості металолому/деталей та продає. Перед податківцями були поставлені питання:

1. Чи можна використовувати прискорену амортизацію у податковому обліку (24 місяці) для автомобілів, що були куплені після 01.01.2020 року у постачальника, який уже використовував ці автомобілі на території України?";

2. чи може ТОВ не проводити коригування амортизації у випадку, якщо внаслідок ДТП, що відбулось до закінчення 2 років амортизації, автомобіль повернуто з лізингу, у зв'язку із визнанням його страховою компанією таким, що недоцільно відновлювати з економічної точки зору та непридатним для подальшого використання?

Так, враховуючи положення з п.43-1 підрозділу 4 розділу ХХ "Перехідних положень" ПКУ ДПС відзначила, що для автомобілів, що були куплені після 01.01.2020 року, які вже були раніше у використанні (тобто вживані автомобілі), ТОВ не може використовувати прискорену амортизацію у податковому обліку два роки (24 місяці).

Якщо внаслідок ДТП, що відбулось до закінчення 2 років амортизації, автомобіль повернуто з лізингу у зв'язку із визнанням його страховою компанією непридатним для подальшого використання, платник податку у податковому (звітному) періоді, в якому відбувалося таке повернення, зобов'язаний:

- збільшити фінансовий результат до оподаткування на суму нарахованої амортизації основних засобів відповідно до п.43-1 підрозділу 4 розділу ХХ "Перехідних положень" ПКУ протягом податкових (звітних) періодів, в яких здійснювалося нарахування амортизації із застосуванням мінімально допустимих строків амортизації основних засобів, визначених у цьому пункті;

- зменшити фінансовий результат до оподаткування на суму розрахованої амортизації таких основних засобів відповідно до п.138.3 ПКУ за відповідні податкові (звітні) періоди.

[ІПК ДПС від 01.12.2020р. №4918/ІПК/99-00-05-05-02-06](#)

Платники податку на прибуток уточнюючу декларацію за новою формою подають з 01.04.2021

Головне управління ДПС у Дніпропетровській області повідомляє, що 01.12.2020 набув чинності наказ Міністерства фінансів України від 29.10.2020 №649 «Про затвердження Змін до форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства фінансів України від 13 червня 2016 року № 544» (далі – Наказ №649), яким, зокрема, затверджено, зміни до форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 20.10.2015 №897 (далі – Декларація).

Нормами абзацу другого п.46.6 ст.46 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) встановлено, якщо в результаті зміни правил оподаткування змінюються форми податкової звітності, до визначення нових форм декларацій (розрахунків), які набирають чинності для складання звітності за податковий період, що настає за податковим періодом, у якому відбулося їх оприлюднення, є чинними форми декларацій (розрахунків), чинні до такого визначення.

Згідно з п.50.1 ст.50 ПКУ у разі якщо у майбутніх податкових періодах (з урахуванням строків давності, визначених ст.102 ПКУ) платник податків самостійно (у тому числі за результатами електронної перевірки) виявляє помилки, що містяться у раніше поданій ним податковій декларації (крім обмежень, визначених ст.50 ПКУ), він зобов'язаний надіслати уточнюючий розрахунок до такої податкової декларації за формою чинного на час подання уточнюючого розрахунку.

Платник податків має право не подавати такий розрахунок, якщо відповідні уточнені показники зазначаються ним у складі податкової декларації за будь-який наступний податковий період, протягом якого такі помилки були самостійно (у тому числі за результатами електронної перевірки) виявлені.

Отже, уточнююча Декларація за формою зі змінами, внесеними Наказом №649, подається починаючи з 01 квітня 2021 року.

сайт Головного управління ДПС у Дніпропетровській області –
<https://dp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/450155.html>

ПДВ

Один аванс за декількома договорами — заповнення податкових накладних

Податкова накладна складається окремо на кожне повне або часткове постачання товарів/послуг, а також на суму коштів, що надійшли на поточний рахунок як попередня оплата (аванс).

У разі, якщо була здійснена попередня оплата постачальнику однією сумою і при цьому у призначенні платежу було вказано декілька договорів, але суми за кожним із таких договорів не вказувалися, підставою для покупця на включення сум податку до складу податкового кредиту є податкова, складена постачальником (платником ПДВ) та зареєстрована в ЄРПН, у тому числі, складена у випадку отримання попередньої оплати (авансу) протягом одного дня у межах різних договорів купівлі-продажу з одним покупцем, в якій будуть внесені загальні дані у розрізі номенклатури постачання товарів відповідно до різних договорів.

ІПК ДПС від 17.12.2020 р. № 5230/ІПК/99-00-05-06-02-06

У разі зміни району ПДВ-перереєстрацію не проводять

У податківців запитали - чи подавати реєстраційну заяву № 1-ПДВ з позначкою «Перереєстрація» при зміні адміністративного району?

На це податківці нагадують, у зв'язку із запровадженням Законом №466 нових правил обліку платників ПДВ та приведення у відповідність до них профільного Положення №1130, серед іншого, змінено регулювання перереєстраційних та розреєстраційних процедур.

Зокрема, із переліку підстав для проведення перереєстрації платника ПДВ виключено таку підставу як зміна платником ПДВ свого місцезнаходження (місця проживання).

Отже, у разі зміни суб'єктом господарювання місцезнаходження (місця проживання), платником ПДВ не подається до контролюючого органу заява за формою № 1-ПДВ з позначкою «Перереєстрація».

[роз'яснення ДПС у Запорізькій області -
https://zp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/448954.html](https://zp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/448954.html)

Трудові відносини

Чи можуть бути змінені умови оплати праці у зв'язку зі зменшенням обсягів виробництва під час карантину

Управління Держпраці у Черкаській області інформує, що зміна умов оплати праці можлива за умови змін в організації виробництва і праці та за погодженням із виборним органом первинної профспілкової організації (профспілковим представником), що представляє інтереси більшості працівників, а у разі його відсутності — з іншим уповноваженим на представництво трудовим колективом органом.

При цьому також необхідно враховувати, що зміна систем та розмірів оплати праці є зміною істотних умов праці, яка потребує повідомлення працівників не пізніше ніж за два місяці, а також надає право працівнику припинити трудові відносини на підставі п.6 ст.36 КЗпП із виплатою вихідної допомоги у розмірі не менше середнього місячного заробітку, якщо він не погоджується на продовження роботи з новими умовами оплати праці.

Суб'єкти організації оплати праці не мають права в односторонньому порядку приймати рішення з питань оплати праці, що погіршують умови, встановлені законодавством, угодами і колективними договорами. Такими суб'єктами є органи державної влади та місцевого самоврядування; роботодавці, організації роботодавців, об'єднання організацій роботодавців або їх представницькі органи; професійні спілки, об'єднання профспілок або їх представницькі органи; працівники.

[сайт Управління Держпраці у Черкаській області -
http://ck.dsp.gov.ua/?q=article/chy-mozhut-buty-zmineni-umovy-oplaty-praci-u-zvyazku-iz-zmenshennyam-obsyagiv-vyrobnytva](http://ck.dsp.gov.ua/?q=article/chy-mozhut-buty-zmineni-umovy-oplaty-praci-u-zvyazku-iz-zmenshennyam-obsyagiv-vyrobnytva)

Що потрібно для переходу на електронні трудові книжки

В ГУ ПФУ у Вінницькій області розповіли роботодавцям про підготовку до переходу на електронні трудові книжки.

Наявні документальні відомості про трудову діяльність працівника подають через вебпортал електронних послуг ПФУ у вигляді скан-копій. На документи накладає кваліфікований електронний підпис страхувальник або працівник.

Якщо працівник делегує повноваження щодо оцифрування документів про трудову діяльність роботодавцю, тоді працівник надає згоду на обробку персональних даних, яку укладають у довільній формі. Сканована копія цієї згоди виступає невід'ємною складовою відомостей, поданих страхувальником.

У разі бажання працівника особисто подати відомості про трудову діяльність скан-копія згоди не потрібна.

В будь-якому випадку перед скануванням трудових книжок необхідно провести їх ретельний аудит. Помилки, неточності та упушені записи доведеться виправити, аби в подальшому не подавати дані заново.

[сайт ГУ ПФУ у Вінницькій області -
https://www.pfu.gov.ua/vn/395644-yak-robotodavtsyupidgotuvats-do-perehodu-na-elektronni-trudoviknyzhky/](https://www.pfu.gov.ua/vn/395644-yak-robotodavtsyupidgotuvats-do-perehodu-na-elektronni-trudoviknyzhky/)

Чи оплачують повноцінно лікарняний працівнику, який звільняється

У випадку, коли працівник звільнений у період перших 5 днів тимчасової непрацездатності, за кошти роботодавця оплачують дні тимчасової непрацездатності, які припадають на період перебування у трудових відносинах, а починаючи з 6-ого дня непрацездатності за весь період до відновлення працездатності надають допомогу по тимчасовій непрацездатності за рахунок коштів Фонду соцстраху. Відповідний висновок викладено у листі Мінсоцполітики від 15.12.2020р. №11599/0/290-20/45.

Це пояснюється тим, що Порядок №440 не містить положення щодо оплати перших 5 днів тимчасової непрацездатності за рахунок коштів роботодавця незалежно від звільнення застрахованої особи в період втрати працездатності, на відміну від того, як це передбачено при наданні допомоги по

тимчасовій непрацездатності починаючи з 6-ого дня непрацездатності за рахунок коштів Фонду соцстраху.

Підстава для призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності та оплати перших 5 днів тимчасової непрацездатності — листок непрацездатності.

*лист Мінсоцполітики України від 15.12.2020р.
№11599/0/290-20/45*

Практичні поради експертів KEYNAS GROUP - Перевірки Держпраці 2021: що і як

Ситуація з COVID-19 у березні 2020 року спричинила прийняття Верховною Радою України двох законів, якими врегульовувалось питання заборони проведення планових перевірок суб'єктів господарювання протягом періоду дії карантину.

Зокрема, Законом №530 від 17.03.2020р. (пп.4 п.2 розділу II «Прикінцеві положення») заборонялось проведення органами державного нагляду (контролю) планових заходів із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.

У свою чергу, Закон №533 від 17.03.2020р. (п.3 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення») забороняв проведення органами державного нагляду (контролю) планових заходів із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, крім державного нагляду (контролю):

– за діяльністю суб'єктів господарювання, які відповідно до затверджених КМУ критеріїв оцінки ступеня ризику від провадження господарської діяльності віднесені до суб'єктів господарювання з високим ступенем ризику;

– у сфері дотримання вимог щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін;

– у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення.

При цьому на скільки нам відомо органи державного нагляду (контролю) протягом 2020 року дотримувались абсолютного мораторію на планові перевірки, встановленого Законом №530.

Однак з метою відновлення планових перевірок Законом №1071 від 04.12.2020р. було виключено із Закону №530 (в редакції від

10.12.2020р.) положення про заборону проведення органами державного нагляду (контролю) всіх планових перевірок.

Таким чином, наразі стосовно мораторію на проведення планових перевірок органами державного нагляду (контролю) під час дії карантину залишаються чинними саме положення Закону №533.

Про це, зокрема, зазначала на офіційному веб-сайті Державна регуляторна служба Україна.

Відповідно, в 2021р. протягом періоду дії карантину органи Держпраці можуть проводити планові перевірки суб'єктів господарювання, віднесених до суб'єктів з високим ступенем ризику.

Щодо інших суб'єктів господарювання залишається чинним мораторій на період карантину (по останній календарний день місяця, в якому завершується дія карантину). До речі, з Планом перевірок органами державного нагляду (контролю) на 2021р. можна ознайомитися за посиланням.

Звертаємо Вашу увагу, що в розрізі перевірок податковими органами актуальними є норми п.52-2 підрозділу 10 розділу ХХ “Перехідні положення” Податкового кодексу України, якими передбачено мораторій на перевірки на час карантину, щоправда з деякими винятками.

Також хотіли б закцентувати Вашу увагу на тому, що від 06.01.2021р. набрав чинності Наказ Мінекономіки від 27.10.2020р. №2161, яким затверджено, зокрема, нову форму Акта проведення заходу державного нагляду (Форма 1).

У Додатку №4 до відповідного Акта (Форма 1) визначено питання, які розглядаються під час перевірки щодо додержання вимог законодавства про працю.

Окремо хотіли б зазначити, що з лютого 2020 року набрали чинності зміни до ст. 265 Кодексу законів про працю (далі – КЗпП) щодо відповідальності за порушення законодавства про працю. В абз.9-10 ч.2 ст.265 КЗпП, які стосуються порушення інших вимог законодавства про працю, встановлено санкцію “за кожне таке порушення”.

До таких порушень інших вимог законодавства про працю можуть належати, зокрема, ненадання щорічної основної

відпустки повної тривалості, незатвердження графіків відпусток тощо.

Втім, на даний момент офіційних (публічних) роз'яснень Держпраці щодо розуміння формулювання “за кожне таке порушення” та щодо механізму застосування штрафів у таких випадках немає. Відповідно і сформованої судової практики наразі теж немає.

Зважаючи на це, серед органів державного нагляду (контролю), а також судів можуть бути різні підходи до тлумачення положення “за кожне таке порушення” та з огляду на це застосування відповідальності до суб'єкта господарської діяльності.

Інше

Звіти про працевлаштування осіб з інвалідністю за новою формою подають до 1 березня

Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю повідомив роботодавців про обов'язок подати звіт про зайнятість та працевлаштування осіб з інвалідністю за звітний 2020 рік за новою формою №10-ПОІ. Її затверджено наказом Мінсоцполітики від 27.08.2020р. №591.

Порядок подання підприємствами, установами, організаціями та фізичними особами, що використовують найману працю, звітів про зайнятість і працевлаштування осіб з інвалідністю та інформації, необхідної для організації їх працевлаштування, затверджений постановою КМУ від 31.01.2007р. №70.

Форму звітності №10-ПОІ (річна) подають (надсилають рекомендованим листом) відділенню Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю за місцезнаходженням роботодавця до 1 березня року, наступного за звітним. Дата надходження звіту — дата його подання до відділення Фонду, а при надсиланні поштою — дата на поштовому штампелі. Подавати звіт в електронному вигляді чинним законодавством не передбачено.

У випадку, якщо роботодавець раніше подавав цей звіт, але за 2020 рік у нього середньооблікова кількість штатних працівників зменшилася до 7 та менше осіб, тоді необхідно

повідомити про це відділення Фонду листом у довільній формі.

За неподання звітів за два звітні періоди підряд без поважних причин або без надання письмових пояснень про причини, що перешкоджали поданню таких документів, або не виправлення помилки у звіті у строк до 5 робочих днів з дня отримання повідомлення Фонду, роботодавцям варто чекати позапланову перевірку Держпраці (п.9 Порядку проведення перевірки підприємств, установ, організацій та фізичних осіб, що використовують найману працю, затвердженого постановою КМУ від 31.01.2007р. №70).

сайт Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю - <https://www.ispf.gov.ua/news/rozpochavsya-prijom-zvitiv-pro-zajnyatist-ta-pracevlashtuvannya-osib-z-invalidnistyu>

Інструкцію з нарахування та сплати ЄСВ оновили

Мінфін наказом від 21.12.2020р. №790 виклав у новій редакції Інструкцію про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженої наказом Мінфіну від 20.04.2015р. №449.

Даний наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування. Його прийняли аби втілити в підзаконних нормативних актах норми Законів України від 19.09.2019р. №115-IX, від 16.01.2020р. №465-IX, від 13.05.2020р. №592-IX.

Ці зміни дозволяють реалізувати норми, які передбачають звільнення від сплати за себе ЄСВ для ФОП, осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, та членів фермерських. Також вони врегульовують питання сплати ЄСВ на єдиний рахунок при бажанні платника використовувати такий рахунок.

наказ Мінфіну України від 21.12.2020р. №790

СУДОВА ПРАКТИКА

Щорічна відпустка продовжується на дні лікарняного без заяви працівника

Велика Палата Верховного Суду відступила від попередніх правових позицій Верховного Суду у питанні продовження

щорічної відпустки у разі тимчасової непрацездатності працівника, що припадає на період такої відпустки. Висновки викладені у постанові ВП ВС від 13.10.2020р. у справі №712/9213/18.

ВП ВС вважає, що продовження щорічної відпустки в разі тимчасової непрацездатності працівника, що настала під час відпустки, відбувається автоматично. Вказані дії є обов'язком роботодавця, для виконання яких достатньо отримати від працівника повідомлення про тимчасову непрацездатність, засвідчену у встановленому порядку (тобто про наявність листа непрацездатності), незалежно від того, чи подав працівник відповідну заяву.

Відсутність заяви від працівника про продовження відпустки не може скасувати законодавчо встановлений обов'язок роботодавця продовжити відпустку на дні тимчасової непрацездатності. Така обставина не може бути вирішальною підставою для притягнення працівника до дисциплінарної відповідальності у вигляді звільнення за прогул без поважних причин.

Суд дійшов висновку, що працівник, який належним чином повідомив роботодавця про волевиявлення щодо продовження відпустки на період, що йде безпосередньо за днем припинення тимчасової непрацездатності, про наявність листка непрацездатності чи надав останньому листок непрацездатності, скористався своїм правом на продовження щорічної відпустки.

За відсутності у роботодавця можливості продовжити відпустку він може скористатися своїм правом і відкликати працівника з відпустки, якщо для цього існують законодавчо встановлені підстави.

Таким чином ВП ВС відступила від правової позиції, висловленої у постановою:

– КАС/ВС від 18.07.2018р. у справі №223/558/15-а та від 28.04.2020р. у справі №200/2166/19-а;

– КЦС/ВС від 26.09.2018р. у справі №289/51/16-ц та від 21.08.2019р. у справі №466/4738/18;

– ВС від 13.09.2017р. у справі №6-1412цс17.

У всіх перерахованих постановою зроблено висновок, що при продовженні щорічної відпустки у зв'язку з тимчасовою

непрацездатністю найманий працівник зобов'язаний подати заяву про продовження відпустки та продовжувати перебувати у відпустці лише після надання згоди на це роботодавця. А така згода має бути виражена у відповідному наказі, який повинен бути доведений до відома найманого працівника.

Тобто суди звузили права найманого працівника і поклали на нього обов'язки у вигляді звернення до роботодавця про продовження відпустки з письмовою заявою та невиправдано розширили права роботодавця на обов'язкове погодження на продовження відпустки, що не відповідає як вимогам ст. 80 КЗпП, так і ст. 11 Закону про відпустки.

Такі обмеження прав найманого працівника та розширення прав роботодавця не ґрунтуються на вимогах закону, не є необхідними у демократичному суспільстві та порушують баланс інтересів сторін трудових правовідносин.

постанова ВП ВС від 13.10.2020р. у справі №712/9213/18.

Нова позиція Верховного Суду щодо внесення змін до митної декларації

КАС ВС розглянув позов ТОВ до Івано-Франківської митниці про надання дозволу на внесення змін до митної декларації. Але перша та апеляційна інстанції у задоволенні позову відмовили, оскільки внести зміни до митної декларації після завершення митного оформлення можливе за наявності підстав, перелік яких визначено п.37 Положення про митні декларації, затвердженого постановою Кабміну від 21.05.2012р. №450.

Проте заявлені позивачем зміни у митній декларації стосувалися числових значень (класифікації товару за кодом УКТ ЗЕД), що призводить до зміни ставок ввізного мита, які в разі внесення змін необхідно перерахувати.

Верховний Суд касаційну скаргу задовольнив частково, але переглянути відмову про внесення змін до декларації митників зобов'язав.

КАС ВС вважає, що до моменту завершення митного оформлення товарів, а також протягом трьох років з дня завершення їх митного оформлення декларант має право вносити зміни до митної декларації, а відмова митного органу у їх внесенні з тих підстав, що

це стосується перерахунку митних платежів, є протиправною. Вирішення питання перерахунку митних платежів є наслідком наявності або відсутності підстав для внесення таких змін. Отже, при отриманні звернення про внесення змін до митної декларації митний орган може відмовити у внесенні таких змін лише у разі відсутності законних підстав для їх внесення.

Приписи п.37 Положення про митні декларації визначають лише порядок внесення таких змін, у тому числі у разі необхідності повернення декларанту митних платежів.

[постанова Верховного Суду від 23.11.2020р. у справі №809/984/18](#)

Випуск підготував

РОРАТ ВАСИЛЬ

Провідний консультант з обліку та оподаткування

+38 (067) 441 16 80

vasyl.rorat@keynas.com